

0160-MMA-25-P1 azonosítón regisztrált, „Úton Dargay Lajossal – Késői szüret”

Eger, Vármúzeum, 2025. október 20., hétfő 09:45 – 16:00

BESZÁMOLÓ

600 000 forint támogatást nyert rendezvényünk célja az volt, hogy az észak-magyarországi régióban fél évszázaddal ezelőtt zajlott, a hazai művészeti-kulturális szcéna emlékeztében igen elhalványult kezdeményezés, az ún. mérnök-művész csoport működését feltárjuk és azt egy szimpózium alkalmával mutassuk be. Ugyanezen programunkban külön fejezetet szenteltünk az egri történelemből később, négy évtizeddel ezelőtt „leágazott”, úgynevezett Schöffner Szemináriumok második alkalmát. Ennek megidézése azzal a relevanciával bír, hogy az ezt is szintén kezdeményező és katalizáló Dargay Lajos (1942-2018) szobrászművész és gyűjteményszervező invitálásra a konstruktív hazai művészetelméleti élet reprezentánsai mellett az addig csak emigrációban tevékenykedett párizsi Magyar Műhely első legális magyarországi Találkozója is megvalósult. A 2025. október 20-án megrendezett szakmai program része volt az a hangulatos záró aktus, amely során a résztvevők és számos egri polgár emlékpadoat avatott a bevárosban, a nemrég még a Kepes Intézetnek helyet adó egykori Iparos Otthon szomszédságában Dargay Lajos, Balogh László és Csont István képzőművészek, legendás művész társak és barátok tiszteletére. (Utóbbi program elem finanszírozási szempontból ugyan nem volt része az MMA támogatásának, de a rendezvény így és ezzel segítette a mindehhez kapcsolódó társadalmi részvétel és polgári elégedettség, kulturális közérzet minősített fokozatát.)

Az eredetileg tervezetthez képest - a módosított támogatás ismeretében - a költségeket sikerült csökkenteni, - ezt a törekvésünket a szolgáltatók, együttműködők és az előadók is nagyban tolerálták. Az előadók egy része nem igényelt tiszteletdíjat, mások pedig azt közös költség megosztással és szakmai-privát kompenzációval oldották meg, - így a szervezőket mentesítették a körülményes megoldások alól.

A rendezvény hiteles kommunikációját és szakmai irányvonalainak széleskörű népszerűsítését még nyár folyamán megkezdtük. Ennek érdekében alapítványunk online elektronikus kommunikációs platformjain hírlevél kialakítását és megindítását, valamint rendszeres kiküldését indítottuk meg professzionális hazai képzőművészeti menedzsment bevonásával (GalleryTool ec.). Az általunk előkészített, elég terjedelmes és szerteágazó tudás anyagot a hatékonyság érdekében szakavatott, professzionális szöveg alkotó és gondozó személyre (Dr. Balogh Csaba) bíztuk, - július szeptember. – Az elkészült programfüzet pedig akkreditálva lett az OSZK ISBN Irodájánál is; bármikor letölthető honlapunkról:

2025_10_20_késői_szüret_úton_dargay_lajossal
<https://dargayfoundation.com/wp-content/uploads/2025/11/KESOI-SZURET-absztraktokkal.pdf>

Az előadói és szolgáltatói véglegesítéseket szeptember második felében fixáltuk; így a rendezvény előtt 14-21 nappal már elkészültek a megrendelések és a mögöttes szakmai hátterek. Előzetesen közülük senki sem lépett fel előleg igényrel, inkább már 10-14 nappal a rendezvény sikeres lezajlását követően volt számukra elegendő a – majd minden esetben igen méltányos – pénzügyi teljesítés részünkről. Megtapasztalhattuk, hogy mindez a téma és a házigazdák és szakmai együttműködők kiváló respektusának volt köszönhető.

Végül is **49 fővel zajlott** rendezvényünk délelőtti programján a házigazda múzeumvezetés (Novákné Dr. Mlakár Zsófia igazgató) és a szervező, pályázati kedvezményezett Alapítvány nevében Dr. Kriston-Vízi József köszöntötte a megjelenteket. A délelőtti ülést H. Szilasi Ágota osztályvezető, művészettörténész (egyben alapítványi kurátor) vezette. Öt előadás, prezentáció hangzott el, közülük néhány aktív közönség reakciót, hozzászólásokat is generálva (Dr. Boros Lili, Zombori Mónika, Hangyel Orsolya, Dr. Fodor Miklós, Varjasi Tibor). A közönség soraiban voltak többek között: az

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Technikum néhány diákja és egy oktatójuk, az EKKE Művészeti Intézet dékánja, Dr. Csontó Lajos, aki egyben az MMA Miskolci Területi tagozatát is képviselte, a Berva-völgyi Egyesület és Berva Községi Ház (Eger) tagjai és a Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület néhány önkéntese. Utóbbiak egymást váltották a délelőtti és délutáni időszakban, hiszen közülük többen már az előző napokban helyt álltak a szokásos nagy ünnepség, Eger vár Napja rendezvény-sorozatában. A rendezvény idején frissítőkről és kis büféről a Vármúzeum szolgáltató részlege gondoskodott igen figyelmesen, de egyúttal takarékosan. A csoportos ebéden az előadók, szakmai támogatók és kiemelt vendégek (a Dargay család) vettek részt a közeli Hotel Unicornis Éttermében; igen kellemes környezetben és igen baráti áron számolt, de nem szűkkeblűen mért menü adagokkal.

A délutáni ülés az MMA-MMKI gondozásában, annak Műhelytanulmányok VI/2 számot viselő nemrég napvilágot látott „Vele haladt a kor? ...” című online tanulmány gyűjtemény szakmai bemutatójával kezdődött, amelyet Dr. Orosz Csaba DLA egyetemi docens abszolvált. Ekkor már Dr. Kriston-Vízi József kuratóriumi elnök vette át a szekció vezetését. A jelenlévő szerzők és az előrendelők ekkor vehették át a kiadó hozzájárulásával, az alapítvány szervezésében nyomtatott formában is megjelent köteteket. A második részben tehát Dr. Basics Beatrix, Petőcz András, Képes Gábor és Fazekas István tartottak izgalmas művészettörténeti és elméleti jellegű előadásokat az elmúlt 40-50 év hazai és nemzetközi kulturális életnek kevésbé ismert személyeiről és történeteiről.

A nagyszerű környezetben és házigazdai figyelem, elegáns arculati megjelenítés közepette zajlott rendezvény előadásaiból válogatást az egri Vármúzeum nagy múltú évkönyv sorozatának következő száma hoz majd H. Szilasi Ágota szerkesztésében. Két írás pedig a tervek szerint az MMA gondozásában megjelenő Magyar Művészet ez évi 2. vagy 3. számában lát majd napvilágot.

Miként utaltunk rá, rendezvényünk végén, annak mintegy jutalmas zárásaként a résztvevők egy része több helyi polgárral, jelesül Gulyás László kulturális alpolgármesterrel, intézmény vezetőikkel (pl. ciszterciek Gárdonyi Géza Gimnáziuma, Dobó István Gimnázium) együtt avatták a belváros Széchenyi utca sétáló részén lévő emlékpádot. Ehhez Eger MJ város Önkormányzata adott eszmei és fontos bizottság közti támogatást, mások saját társadalmi munkájukkal közreműködtek.

A program végül is következőképpen alakult

9:45–10:00 Köszöntők, megnyitó

Délelőtti ülés

Levezető: H. SZILASI Ágota művészettörténész (Dobó István Vármúzeum)

10:00–10:20 DR. BOROS Lili: Dargay Lajos és az orosz-szovjet kinetikus művészet kapcsolatai Major Máté közvetítő tevékenységén keresztül.

10:20–10:40 ZOMBORI Mónika: Technovízió – Nicolas Schöffer magyarországi recepciója 1968 után.

10:40–11:00 HANGYEL Orsolya: „Under Construction” MTESZ. MIE. Iparesztétika. Eger. Egy egri mérnök-művész csoport alkotásai 1974 és 1979 között.

11:15–11:35 DR. FODOR Miklós Zoltán: Szatmári Béla (1938–1996) környezetesztétikai törekvései.

11:35–12:05 VARJASI Tibor: Világítótornyok. Film Balogh László és Nicolas Schöffer emlékére. (2006, '26)

Délutáni ülés

KÖNYVBEMUTATÓ

13:50–14:20 A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézeténél megjelent „VELE HALADT A KOR? Tanulmányok és munkalapok Dargay Lajos alkotói világához” (Műhelytanulmányok VI. évfolyam/ 2.) című tanulmánykötet bemutatása. Méltatja: DR. OROSZ Csaba DLA egyetemi docens (EKKE Vizuális Nevelés és Művészetelméleti Tanszék)

TÍZ ÉVVEL KÉSŐBB – ELŐADÁSOK

Levezető: DR. KRISTON-VÍZI József alapítványi elnök

14:20–14:40 Dr. BASICS Beatrix: Törvény és kétely. Németh Lajos köpenyéből bújva, II.

14:40–15:00 Dr. PETŐCZ András: Az avantgarde sorsfordító napjai (emlékek az 1985-ös kalocsai találkozóról).

15:00–15:20 KÉPES Gábor: Papp Tibor 'Disztichon Alfa' című művéről, informatikatörténeti kontextusban.

15:20–15:40 FAZEKAS István: Fekete fény. Esa Laurema (1950–2010) megidézése.

15:50–16:00 A szimpózium zárása

Programunk, amely immár egy sorozat ötödik állomása volt (Szekszárd 2021, 2023, Eger 2023, Kalocsa 2024, Eger 2025), ráirányította s immár ébren tartja a hazai kortárs művészetelméleti és -történeti szcéná figyelmét az 1960-as évek vége és az 1980-as évek közepe közti időszak igen változatos hazai, azon belül pedig a fővároson kívüli informális és intézményi másod vonalban történt, olykor igencsak meghatározó események és személyek szerepére. Ezért külön is köszönet az anyagi forrást és figyelmet biztosító MMA szakmai döntéshozóinak!

A konferencia ülésének előadásai nyilvánosan hozzáférhetők a 2025_10_20_késői_szüret_úton_dargay_lajossal forrás alatt.

Fontosabb média megjelenések: <https://visiteger.com/programok/osszes/dargay-lajos-2025> ,
<https://njszt.hu/hu/event/2025-10-20/kesoi-szuret-uton-dargay-lajossal> ,
<https://www.tveger.hu/2025/10/21/baratok-emlekpada/> ,
<https://www.heol.hu/helyi-kultura/2025/10/dargay-lajos-dobo-istvan-varmuzeum-emlekpada/>,
<https://magyarmuzeumok.hu/cikk/beszelgetes-a-kesoi-szuret-uton-dargay-lajossal-cimu-szimposiumrol-kriston-vizi-jozseffel-a-dargay-lajos-muveszeti-alapitvany-kuratoriumi-elnokevel> .

A beszámolót készítette:

Kalocsa, 2026. 01.22.

Dr. Kriston-Vízi József kuratóriumi elnök s.k.

Fotók a rendezvényről

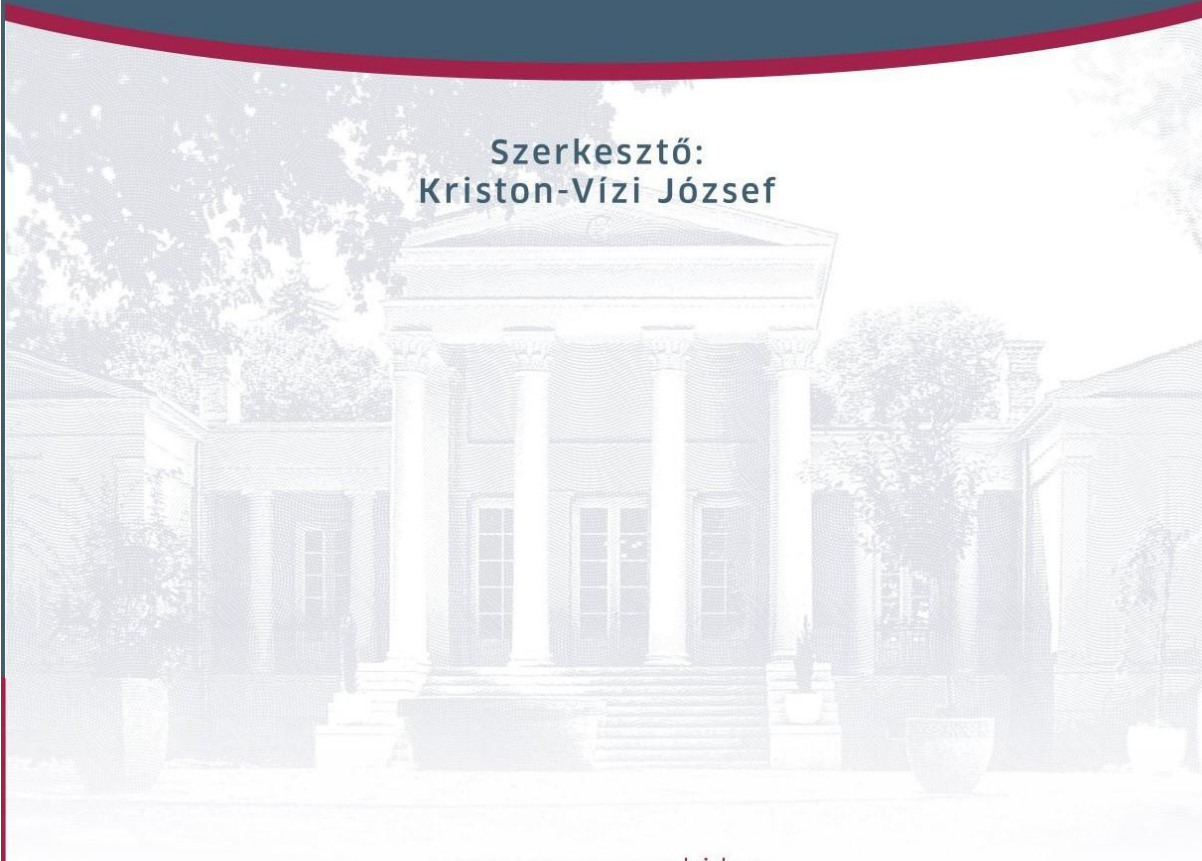

Magyar Művészeti Akadémia
Művészetelméleti és Módszertani
Kutatóintézet

Vele haladt a kor?

Tanulmányok és munkalapok
Dargay Lajos alkotói világához

Szerkesztő:
Kriston-Vízi József

www.mma-mmki.hu

Fotók: Varga Eszter és Kriston-Vízi József